

BIBLIOTEKA KAIP EDUKACINĖ ERDVĖ. 3D

**IRENA STONKUVIENĖ
2017, PANEVĖŽYS**

irena.stonkuvienne@fsf.vu.lt

INOVATYVŪS

UGDYMO METODAI:

PASIRINKIMO IR TAIKymo

KRITERIJAI

METODŲ KLASIFIKACIJŲ ĮVAIROVĖ

- ❖ Pagal laikmetį;
- ❖ Pagal informacijos šaltinį;
- ❖ Pagal santykį su teorija ir praktika;
- ❖ Pagal ugdytojo ir ugdytinių aktyvumo santykį;
- ❖ Pagal autoritarizmo ir humaniškumo santykį;
- ❖ Pagal didaktinių tikslų tipą;
- ❖ Pagal pažinimo lygmenis ir t. t.

PAGAL LAIKMETI

- ❖ TRADICINIAI (KLASIKINIAI)
- ❖ NETRADICINIAI (MODERNŪS; ŠIUOLAIKINIAI;
INOVATYVŪS)

PAGAL INFORMACIJOS ŠALTINĮ;

❖ ŽODINIAI

❖ VAIZDINIAI

❖ PRAKTINIAI

PAGAL SANTYKĮ SU TEORIJA IR PRAKTIKA

❖ TEORINIAI

❖ PRAKTINIAI

PAGAL UGDYTOJO IR UGDYTINIŲ AKTYVUMO SANTYKĮ

❖ AKTYVŪS

❖ PASYVŪS

PAGAL AUTORITARIZMO IR HUMANIŠKUMO SANTYKĮ

- ❖ AUTORITARINIAI, NUKREIPTI Į UGDYMO TURINĮ
- ❖ HUMANIŠKI, NUKREIPTI Į BESIMOKANTĮJĮ

PAGAL PAŽINIMO LYGMENIS

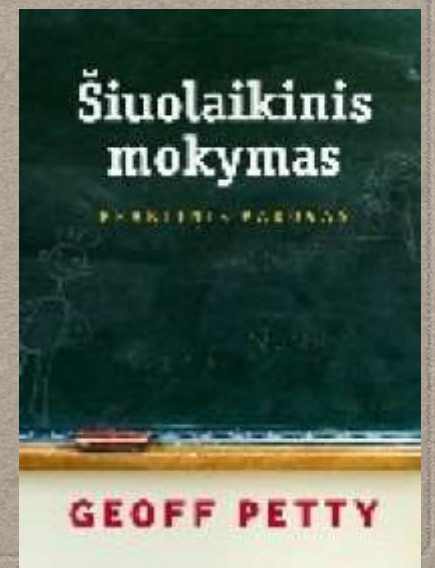
❖ SUPRATIMO (ATSIMINIMO)

❖ TAIKYMO

❖ KŪRYBOS

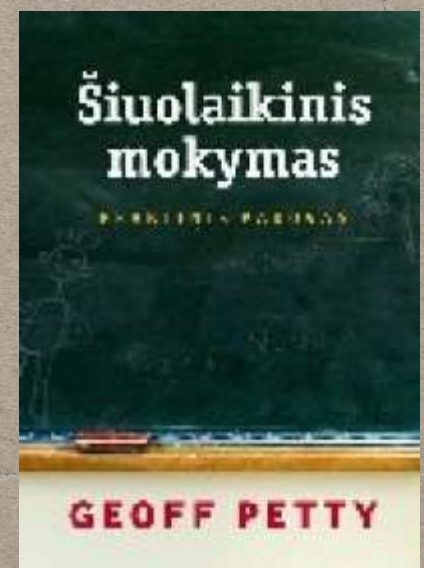
PAGAL VYRAUJANČIĄ UGDYMO TEORIJĄ

- ❖ BIHEVIORIZMAS
- ❖ HUMANIZMAS
- ❖ KONSTRUKTYVIZMAS

BIHEVIORIZMAS:

- ❖ Mokinius už mokymąsi reikia paskatinti.
- ❖ Paskatinimas turi būti skiriamas kaip galima greičiau po tinkamo poelgio.
- ❖ Mokymasis vyksta laipsniškai, bet kai tas pats metodas nuolat pasikartoja, išmokstama lengviau.
- ❖ Geriausiai atsimename tai, kas dažnai kartojasi.

PYRAGAS/BOTAGAS?

Pasiteisinę metodai:

- ❖ Žetonų ekonomika (Cohen)
- ❖ Motyvacinės sutartys

HUMANISTINĖ PSICHOLOGIJA IR PEDAGOGIKA

Humanistinės psichologijos kūrėjai manė, kad reikia kalbėti apie asmenybę pirmiausia atskleidžiant tai, kas žmoguje esmingiausia.

Reikia pradėti ne nuo jo instinktų, potraukių ar reakcijų į dirgiklius, o nuo svarbiausių dalykų- vertybių, esmės, dvasinės krypties, kur link žmonės juda savo gyvenimo ir augimo kelyje:

- ❖ Kas žmogų daro žmogumi?
- ❖ Kas verčia jį tobulėti?
- ❖ Kokie jo gyvenimo tikslai?
- ❖ Svarbiausias klausimas - kokia yra žmogaus gyvenimo prasmė?

A. MASLOW POREIKIŲ HIERARCHIJA

Poreikiai sudaro pakopų sistema, t.y. aukštesnio lygmens poreikiai neatsiranda, nepatenkinus žemesnio lygmens poreikių.

SVARBIAUSIA - SAVIREALIZACIJOS (SAVIRAIŠKOS, SAVIAKTUALIZACIJOS) POREIKIAI.

Tai savo galimybių realizavimo, kūrybingumo, asmenybės augimo poreikiai.

Tai poreikis būti tuo, kuo žmogus privalo būti pagal savo prigimtį.

YPATYBĖS, KURIOS BŪDINGOS VISIŠKAI FUNKCIONUOJANČIAM ŽMOGUI (C. ROGERS):

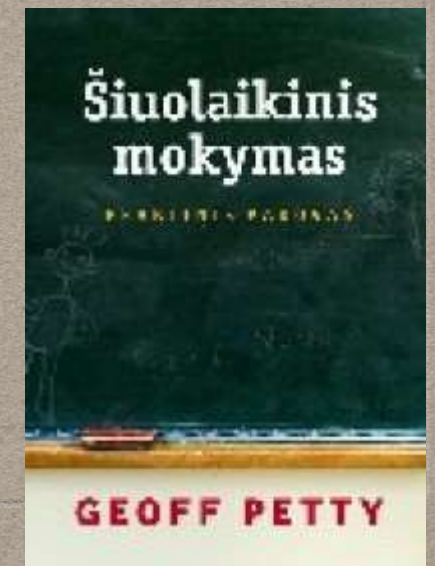
- ❖ Atviras patyrimui.
- ❖ Pasitikėjimas savo organizmu.
- ❖ Vidinė orientacija vertinant.
- ❖ Orientacija į procesą, o ne į produktą

UGDYMAS, BESIVADOVAUJANT HUMANISTINE FILOSOFIJA IR PSICHOLOGIJA

- ❖ Ugdytiniai turi patys sau vadovauti.
- ❖ Ugdytiniai turi patys atsakingi už savo ugdymąsi.
- ❖ Savęs vertinimas svarbesnis nei ugdytojo įvertinimas.
- ❖ Jausmų ir kūrybingumo reikšmė.
- ❖ Ugdymo(si) procese neturi likti vietos baimei.

KOGNITYVINĖ TEORIJA

- domimasi mąstymo procesais, vykstančiais mokantis.
- Kognityvistai siekia mokyti taip, kad suprastum, o tam naujų žinių sluoksnis turi būti klojamas ant jau turimų žinių.

- **Konstruktivizmas** tvirtina, kai mokomasi aktyviai veikiant ir patiems keliant klausimus, naujus dalykus lengviau suvokti ir panaudoti praktiškai.

☺ PASAKA APIE VARLIUKĄ IR ŽUVIUKĄ

Nupieškite, kaip žuviukas pagal varlės pasakojimą
įsivaizduotų paukščius.

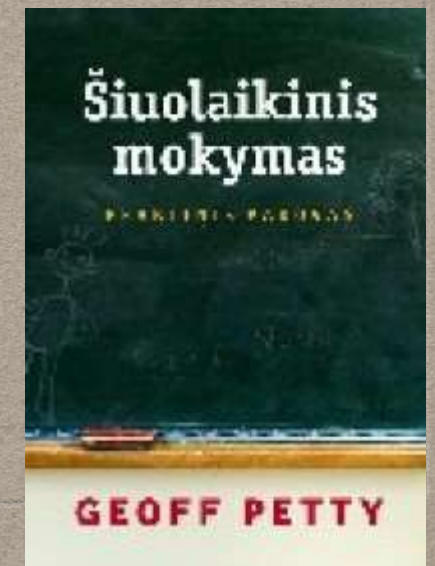
O žmones?

KONSTRUKTYVISTAI TEIGIA, KAD

- ❖ Žinios nėra galutinės, nekintamos ir tokios, kurias galima perteikti;
- ❖ Žinojimas iš dalies yra asmeniškasis, subjektyvus, nes reikšmę konstruoja pats besimokantysis, remdamasis savo patirtimi.
- ❖ Mokymas nėra tik žinių perteikimas, o labiau kaip patirties teikimas ir tolesnio dialogo tąsa.
- ❖ Mokymasis yra socialinis vyksmas.

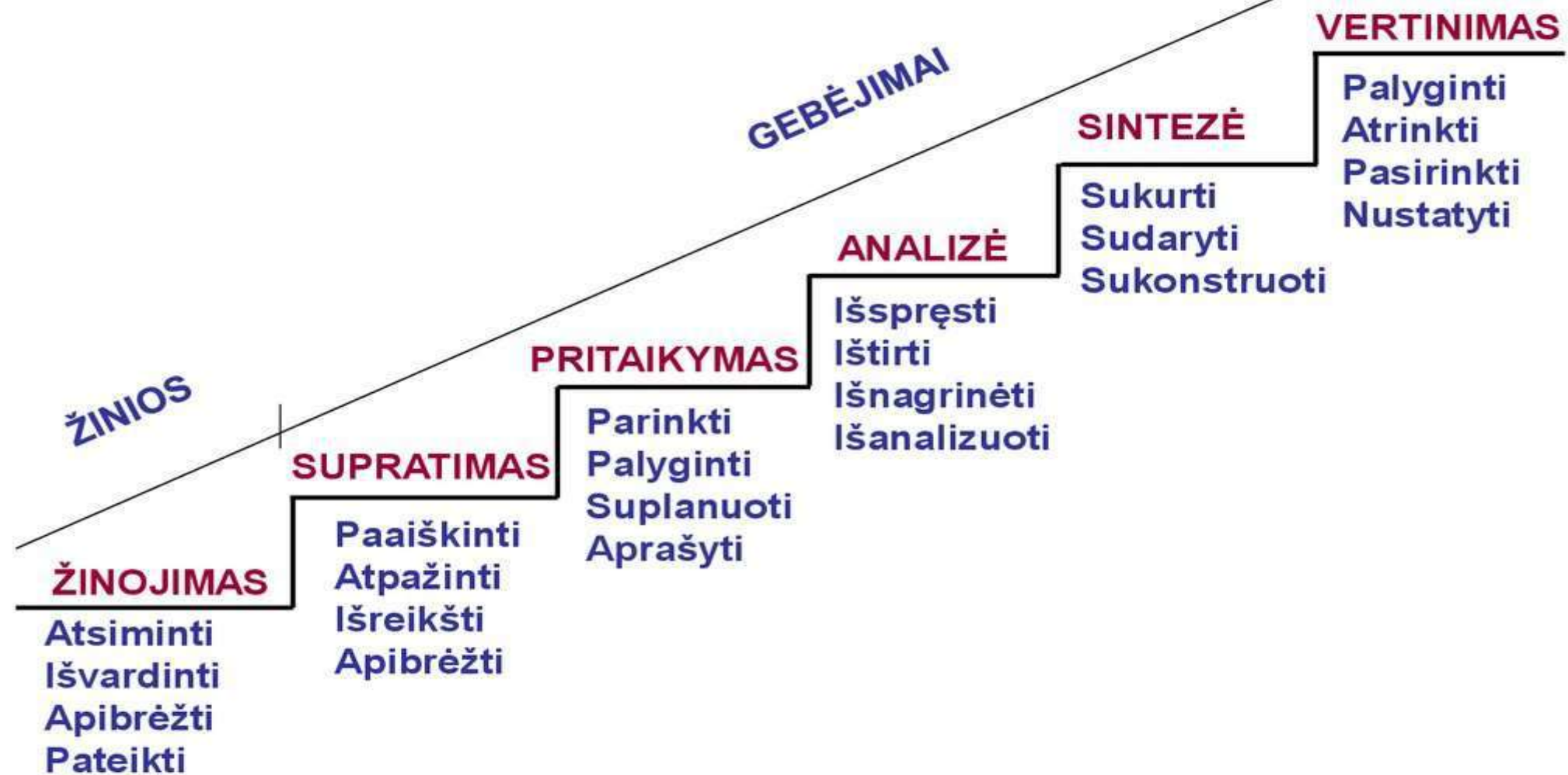
KONSTRUKTYVIZMO TAISYKLĖS

- ❖ Taikykite tokią mokymo strategiją, kad visi mokiniai kurtų prasmes (konstruktus);
- ❖ Tikrink ir taisyk.
- ❖ Mokymasis svarbiau už mokymą.
- ❖ Mokytis turi būti smagu.
- ❖ Mokomės dirbdami.

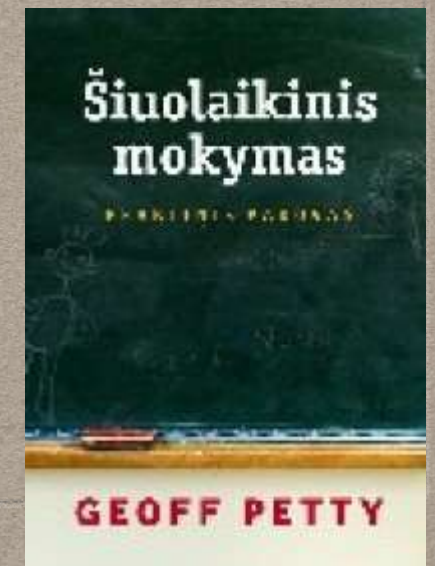
Bloomo taksonomija

BLOOM'O KOGNITYVINĖS TAKSONOMIJOS SCHEMA

STRATALIOJO, O KARKAI VILNI PLUKO IR PRADULO DARYJE. VISI TILAI BUVO MATILNI IR KEVI MAGUTAI LUKO JA

1. Ką karkai veikė daryje?
2. Kaip apibūdintumėte tilus?
3. Ką galėtumėte pasakyti apie magutus?
4. Kodėl karkai taip darė?
5. Ar magutai elgėsi teisingai?

VISI MOKYMO PROCESO ASPEKTAI TURI DERĖTI TARPUSAVYJE

- ❖ Mokymo(-si) metodai turi atitikti
- ❖ mokymo(-si) tikslus,
- ❖ mokymo(-si) principus,
- ❖ mokymo(-si) turinį.

RENKANTIS METODUS TAIP PAT SIŪLOMA ATSIŽVELGTI Į:

- ❖ Ugdymo tikslus;
- ❖ Metodo žinomumą ir paplitimą;
- ❖ Neigiamas neprofesionalaus metodų taikymo pasekmes;
- ❖ Ugdytojo pasirengimą.

Didžiulį vaidmenį vaidina UGDYTOJA(AS), JOS/JO ASMENYBĖ, DALYKINĖ KOMPETENCIJA:

- ❖ Dalyko išmanymas;
- ❖ Pedagogikos ir psichologijos išmanymas;
- ❖ Organizacinė kompetencija;
- ❖ Lankstumas;
- ❖ Mobilumas;
- ❖ Atvirumas;
- ❖ Metodų supratimas

ir t.t.

SVARBIAUSIA ATSIŽVELGTI Į INDIVIDUALIAS BESIMOKANČIŲJŲ YPATYBES:

- ❖ Amžių;
- ❖ Mokymosi stilių
- ❖ Savarankiškumo lygį;
- ❖ Kūrybiškumo lygį;
- ❖ Motyvacijos ypatumus ir t.t.....

NEMAŽIAU SVARBU UGDYTINIŲ:

- ❖ Lytis;
- ❖ Rasė;
- ❖ Religiniai įsitikinimai;
- ❖ Etninė priklausomybė;
- ❖ Socialinis sluoksnis;
- ❖ Kalbos lygis;
- ❖ Neįgalumas ir t.t.

PASIRINKDAMI MOKYMO METODĄ PRIVALOME ATSAKYTI Į LABAI DAUG KLAUSIMŲ:

- ❖ *Kokia yra grupės ir kiekvieno asmens grupėje situacija?*
- ❖ *Ar metodas atitinka grupės narių lūkesčius?*
- ❖ *Kokias pasekmes metodas gali turėti tarpusavio santykiams, abipusiam supratimui?*
- ❖ *Ką metodas skatina – bendradarbiavimą ar aršią konkurenciją?*
- ❖ *Ar metodas atsižvelgia į grupės panašumus ir skirtumus?*
- ❖ *Ar grupė arba kai kurie jos asmenys priešinasir ir jautriai reaguoją į turinį ir taikomą metodą?*

http://www.pagalba.org/images/leidiniai/1396103601_tarpkulturinis_mokymasis.pdf

Inovatyvūs mokymo(si) metodai remiasi moksliniais smegenų veiklos tyrimais, psichologijos ir pedagogikos mokslų pasiekimais, informacinių komunikacinių technologijų plėtra ir pažangia mokytojų praktika.

(Sabaliauskienė, 2006)

*Nėra
absoliučiai gerų ir
tobulų metodų.*

NUORODOS

- rock&roll bibliotekininkas: bukbibliotekininku.blogspot.lt
- Mokyklų bibliotekų tinklaraštis: <https://inmedio.jimdo.com/>
- IFLA tęstinio profesinio mokymosi gairės: <https://www.ifla.org/publications/node/10532>
- Tarptautinis bibliotekininkų tinklas (International Librarians Network): <http://interlibnet.org/>
- The Reader: skaitymą skatinanti organizacija: <http://www.thereader.org.uk/about/>
- Spalvinimo knygos: <https://ebookfriendly.com/museums-libraries-coloring-books-free-download/>